

Tökum af stað á traustum grunni

Jóna Bjarnadóttir, framkvæmdastjóri - Samfélag og umhverfi
Umhverfismatsdagurinn, 11. júní 2024

Landsvirkjun

HVER ERUM VIÐ

Orkufyrirtæki í eigu Íslensku Þjóðarinnar sem vinnur rafmagn úr endur nýjanlegum orkugjöfum, vatnsafla, jarðvarma og vindi

- Stofnuð 1965
- 100% endurnýjanleg orka
- Sjálfbær orkuvinnsla
- Vinnum yfir 70% af raforku Íslands

Búrfellslundur

120 MW , 430 GWst

Hvammsvirkjun

95 MW , 720 GWst

Stækkun Sigöldustöðvar

65 MW , 10 GWst

Stækkun Þeistareykjastöðvar

70 MW , 590 GWst

Hvernig tryggjum við farsælar framkvæmdir ?

Forysta í loftslags - og umhverfismálum

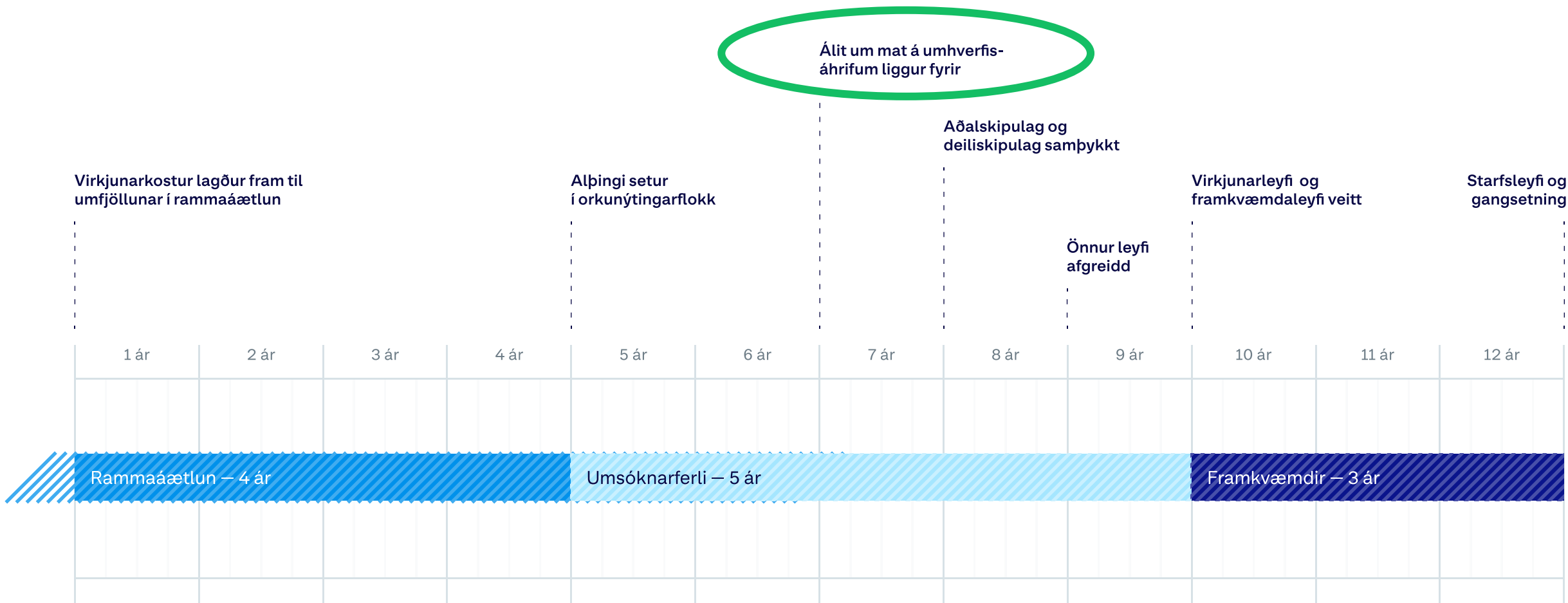
Við berum virðingu fyrir náttúru
landsins og ásýnd þess .

Áhersla er lögð er á að þekkja
umhverfisáhrif starfseminnar, að
draga úr þeim og koma í veg fyrir
umhverfisatvik.

Úr loftslags - og umhverfisstefnu Landsvirkjunar

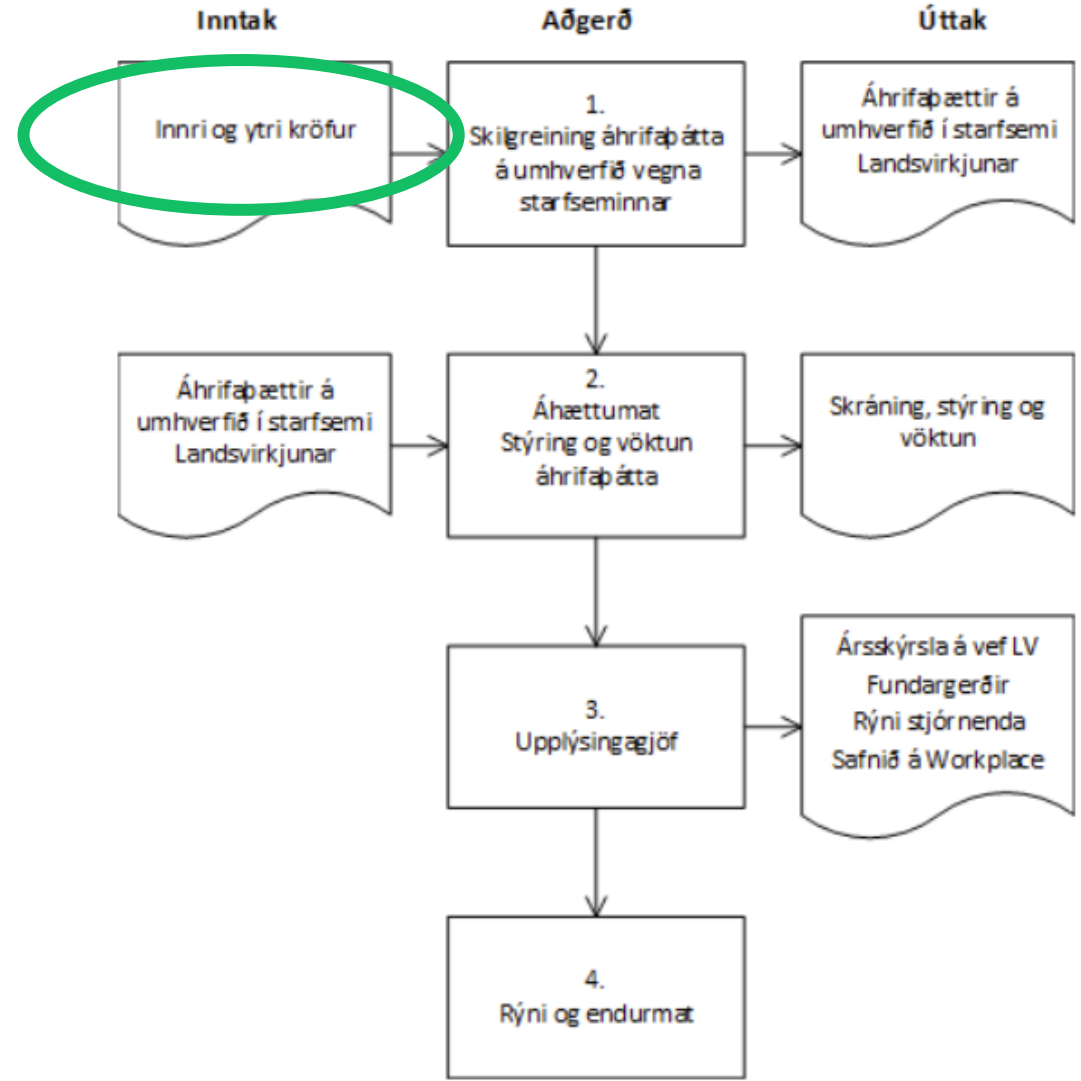

Forsenda leyfisveitinga og framkvæmda

Leyfisveitingarferlið – gróft yfirlit

Skilyrði og áþendingar leggja grunn að aðgerðum og vöktun

Þróun og bygging virkjana

Tilgangur: Að lýsa ferlinu frá því að mögulegur virkjunarkostur er tekinn til forathugunar og þar til tekið er á móti virkjun til rekstrar

Ábyrgð

Forathugun og frumhönnun

Verkhönnun

Útboðshönnun og útboð

Framkvæmd og afhending

Umhverfisáætlun fylgir hverju verkefni í gegnum hönnun, framkvæmdir og yfir í rekstur.

Myndar nauðsynlega samfelldu milli áfanga.

Innihald umhverfisáætlana

- > Verkefnalýsing
- > Ytri og innri kröfur
- > Staða skipulagsáætlana
- > Áhættumat
- > Umhverfismarkmið og áhrifapættir á umhverfið
- > Áætlun um aðgerðir og vöktun umhverfispáttá

Fljótsdalsstöð

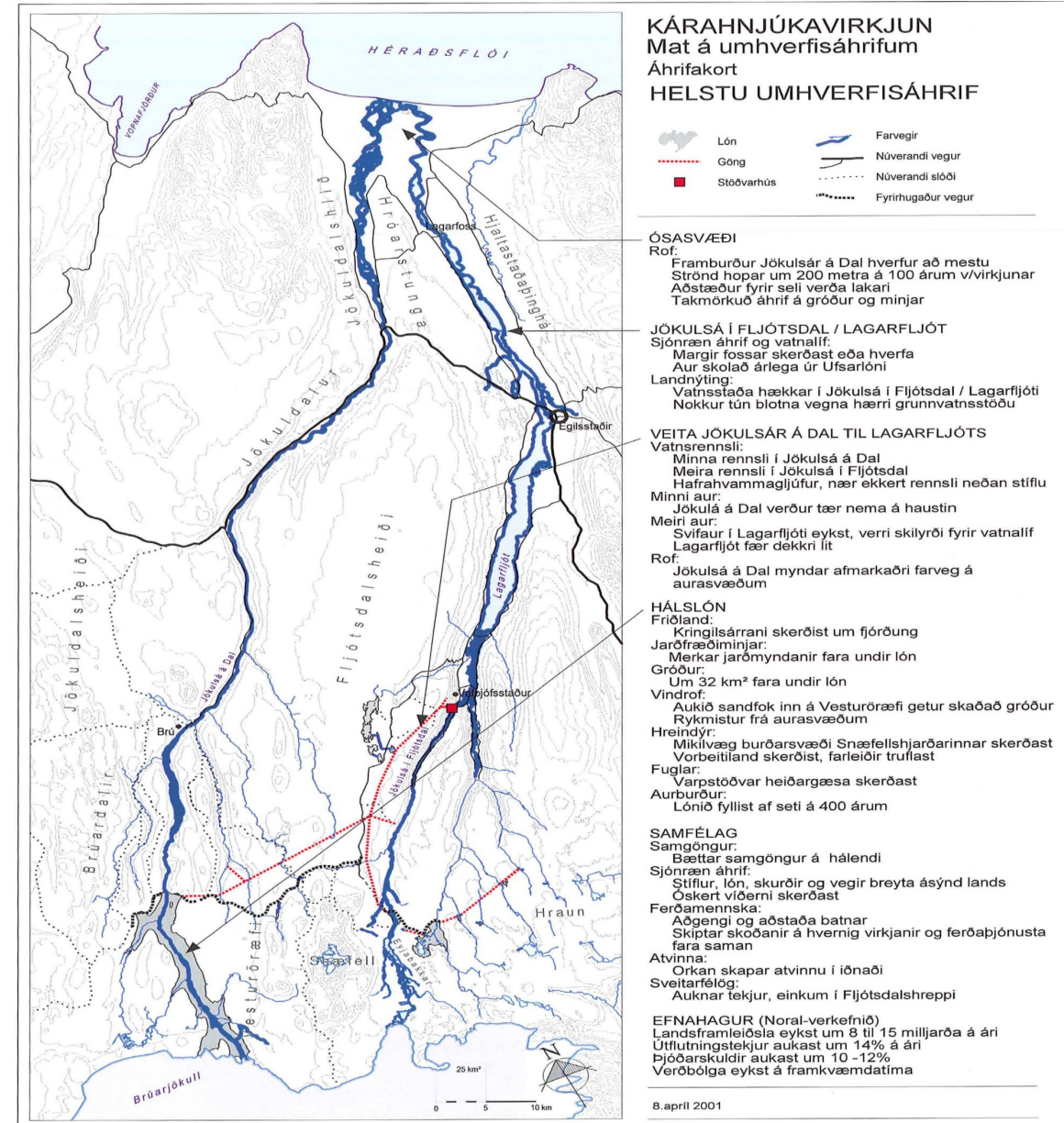
Skilyrði umhverfisráðherra 2001

12 af 20 skilyrðum lokið

- » Hönnun 3
- » Aðgerðir á framkvæmdatíma 3
- » Rannsóknir 5
- » Vernd 1

8 enn í virkni

- » Mótvægisáðgerðir gegn jarðvegsrofi og áfoki úr lónsstæði Háslóns
- » Aðgerðir gegn röskun á gróðri vegna myndunar Háslóns
- » Viðbragðs- og aðgerðaráætlun við neyðarástandi
- » Vöktun á völdum fuglastofnum við Lagarfljót og á Héraðssandi
- » Rennsli á fossa
- » Vöktun á botndýrasamfélögum í Héraðsflóa
- » Viðbótarvöktun hreindýra
- » Fyrirkomulag á skolun aurs úr Ufsarlóni

Mótvægisaðgerðir gegn jarðvegsrofi og áfoki úr lónsstæði Háslóns

Aðgerðir framkvæmdaraðila til að minnka jarðvegsrof og áfok úr Háslóni skulu miðast við að hvergi myndist áfoksgæirar meðfram jöðrum Háslóns í hönnunarstormi með 50-100 ára endurkomutíma.

Í samræmi við það skal framkvæmdaraðili vinna heildstæða áætlun sem sýnir nákvæma útfærslu aðgerða og mat á virkni þeirra. Aðgerðirnar skulu m.a. fela í sér eftirfarandi atriði:

- a) Stjórnun vatnsborðsbreytinga í Háslóni, þ.e. forgangsröðun við fyllingu lóna.
- b) Uppsetningu og virkni verkfræðilegra rof- og áfoksvarna miðað við hönnunarstorm með 50-100 ára endurkomutíma.
- c) Stjórnun og aðgerðir vegna stöðvunar áfoksgæira, gróðurverndar og uppgræðslu á svæðum sem verða fyrir áhrifum.
- d) Sívirkir eftirlit og mat á virkni mótvægisaðgerðanna.

(Úr úrskurði ráðherra)

Vöktun og viðbragðsáætlun

- › Land og Skógur fer í árlegt eftirlit, auk þess sem starfsmenn okkar fara reglulega í eftirlit.
- › Viðbragðsáætlun við áfoki sem við ræsum þegar aðstæður skapast fyrir skriðsand.

Samfélag - Ferðamennska

„Fullur vilji er til að greiða fyrir aukinni ferðamennsku á svæðinu í samráði við heimamenn og aðra sem við þau mál fást“

(Matsskýrsla)

Þeistareykjastöð

Álit Skipulagsstofnunar 2010

Lagt til að setja 3 skilyrði

Lagnir í jörðu á ákveðnum svæðum

Afmarka búsvæði tegunda á válista og votlendi undir Ketilfjalli.

Vakta breytingar á yfirborðsvirkni, athuganir þurfa að hefjast sem fyrst.

Úrvinnsla leyfisveitenda

Nei, rökstutt í deiliskipulagi

Já, hverfisverndarsvæði skilgreind í deiliskipulagi og framkvæmdasvæði afmörkuð, framkvæmdaleyfi.

Já, ákvæði í nýtingarleyfi frá 2014. Vöktun hófst 2012, niðurstöðum skilað árlega til Orkustofnunar.

Fylgjum eftir með skýru verklagi

Hverfisverndarsvæði skilgreind í deiliskipulagi og framkvæmdasvæði afmörkuð.

Vöktunaráætlun Þeistareykir-Framkvæmdir	Útgáfa 03.08.2016					
Umhverfisþættir í starfsemi Landsvirkjunar	Hvað er vaktað	Ástæður vöktunar	Markmið	Tíðni	Uppruni fyrir mæla um vöktun	Ábyrgur innan Landsvirkjunar
10.2 Jarðrask vegna framkvæmda og reksturs	Eftirfarandi verður vakt að sérstaklega m.t.t. jarðrask: • Reitur L-11 og byggingarreitir mannvirkja verði notaðir sem geymslusvæði. • Allt jarðrask utan framkvæmdasvæðis er óleyfilegt samkvæmt kröfum LV til verktaka og þjónustuaðila varðandi umhverfis- og öryggismál. • Hverfisverndarsvæði er vakt að með verkeftirliti og loftmyndatökum. Umhverfisstofnun sér um verkeftirlit skv. samningi. Í því felst m.a. að koma með ábendingar um aðgerðir til að draga úr neikvæðum áhrifum framkvæmda á jarðmyndanir og lífríki, bæði á framkvæmdatíma sem og við frágang að framkvæmdum loknum.	Þeistareykir eru tiltölulega óraskað svæði áður en mannvirki virkjunar rísa. Raski vegna uppbyggingar mannvirkja hefur verið lýst í mati á umhverfisáhrifum. Eftirlit og vöktun á að tryggja að aðgerðir sem settar voru fram í undirbúningsvinnu skili sér í raun.	Lágmarka jarðrask vegna framkvæmda og vernda jarðmyndanir.	Samtíma eftirlit	Almennir skilmálar umhverfisvæðis vanda frágang þar sem landi er raskað. Tilmæli um snyrtilega umgengni og góðan frágang í umhverfisstjórnunarkerfi Landsvirkjunar. Mat á umhverfisáhrifum og framkvæmdaleyfi.	Staðarverkfæðingur

Skjáskot úr umhverfisáætlun Þeistareykjavirkjunar á framkvæmdatíma

Ákvæði í nýtingarleyfi frá 2014. Vöktun hófst 2012, niðurstöðum skilað til Orkustofnunar.

Umhverfisvöktun ☆	Heiti vöktunar	Aflstöðvar	Hvað er vakt að	Markmið	Uppruni fyrir mæla...	Ábyrgð á vöktun	Tíðni	Staða	Síðasta skýrsla	Áhrifaþættir
✓	Eftirlit með gufuaugum og losun fr...	Kröflustöð Þeistareykjastöð Gufustöðin í Bjarnarflagi	Hluti af reglubundinni umhverfisvöktun. Efnasamsetningu gufu úr þrem gufuaugum í Kröflu, Bjarnarflagi og	Að fylgjast með breytingum á efnasamsetningu gass frá gufuaugum. Tilgangur þess er að	Vöktun hefur verið í gangi frá 1982. Fyrirmæli um vöktun í mati á umhverfisáhrifum.	Rekstur jarðvarma og auðlindaeftirlit (VJRJ)	Árlega til 3 ára fresti	Í gangi	Háhitasvæðin á Þeistareykjum, í Kröflu og Námafjalli. Vöktun á yfirborðsvirkni og grunnvatni árið 2022. Íslenskar orkurannsóknir	Losun í andrúmsloft

Skjáskot af umhverfisvöktunarvef Landsvirkjunar (júní 2024)

Við frágang skal taka mið af umhverfi og gróðurfari þannig að raskað land falli sem best að umhverfinu . Deiliskipulag Þeistareykjavíkjunnar

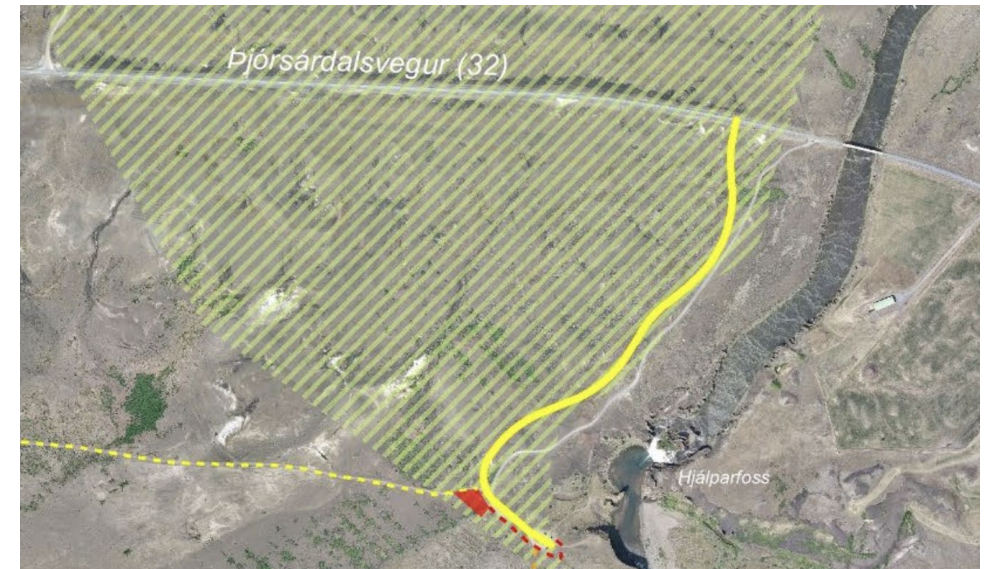

Endurbætur vegi, 1 km

Hjálparvegur í Þjórsárdal

Við gerð umhverfisáætlunar kom í ljós að innan fyrirhugaðs framkvæmdasvæðis voru

- » Verndaðar jarðmyndanir (gervíggar)
- » Friðaðar fornminjar (vörður)
- » Svæði á náttúruminjaskrá Suðurlands (Fossá)
- » Landslag í friðlýsingarferli
- » Allt svæðið innan hverfisverndar Skeiða- og Gnúpverjahrepps

Landsvirkjun

2 KRÖFUR Í LEYFUM OG ÖÐRUM GÖGNUM - EFTIRFYLGNI

2.1 KRÖFUR/TILMÆLI

Stuðst er við eftirfarandi kröfur/tilmæli í þessu verkefni:

- Kröfur úr framkvæmdaleyfi sveitarfélagsins Skeiða- og Gnúpverjahrepps.
- Leyfi Vegagerðarinnar.
- Leyfi forsætisráðuneytisins.
- Kröfur Landsvirkjunar á verktaka og þjónustuaðila/Gæðastjórnunarkerfi Landsvirkjunar.
- Aðalskipulag sveitarfélagsins Skeiða- og Gnúpverjahrepps.
- Matsskylduákvörðun Skeiða- og Gnúpverjahrepps.
- Náttúruminjaskrá Suðurlands.
- Umsögn Minjastofnunar/Niðurstaða vettvangsferða minjavarðar.

Betri framkvæmd með ábyrgu verklagi

Helstu ráðstafanir

- » Vel skipulagt og virkt samráð og eftirlit
- » Veglína hönnuð fram hjá gervígum og vörðum
- » Vörður afgirtar á framkvæmdatíma
- » Framkvæmdasvæðið takmarkað með skýrri afmörkun
- » Umferð ekki leyfð milli eldri vegar og endurbætts vegar
- » Hjúlaðið vel merkt

Verkefnisstjóri bar ábyrgð á að framfylgja tilheyrandi ráðstöfunum til að tryggja að verkefnið yrði án umhverfisatvika.

Fyrirmynd í
auðlindanýtingu
og orkuvinnslu

